

• *Перед підписанєм догоди о сполупраці: (справа) Анна Плішкова, Рене Матлович, Кветослава Матловичова почас дискузії з деканом Меріком С. Гертлером і іншима парцовниками ФГПН Торонтської універзити. Ту взяли участь і Павел Р. Магочій, историк ТУ, і Кветослава Копорова, участничка штудійного перебуваня на ТУ.*

Підписаня меморандума о сполупраці

Ректор Пряшівской універзити (ПУ) в Пряшові (Словеньско) проф. РНДр. Рене Матлович, ПгД., ведно з далшыма працюванками ПУ навщивив 21. – 26. октября 2012 Торонтську універзити в Канаді. Главным цілём той дороги было рокованя з деканом „Faculty of Arts and Science University of Toronto“ (Факулты гуманітних і природознательскых наук – ФГПН) проф. Меріком С. Гертлером о далшій сполупраці обох інштитуцій. А же є то договор із вызнамным представителём, особов вызнамнов, котра ся може похвалити, же Торонтська універзита патрить міджі найвызнамнішы канадскы універзиты, о тім свідчить, же на ній штудує коло 80 тисяч штудентів, а Факулта гуманітних і природознательскых наук є зась найвекшов факултов даной універзити із 30 тисячами штудентами.

Взаємне рокованя обидвох партнерскых інштитуцій завершыло ся підписанєм меморандума о сполупраці міджі Пряшівсков універзитов і „Faculty of Arts and Science University of Toronto“, котре ся одбыло 22. октября 2012 на території споминаной заграничної факулты. Сполупраца ся буде конкретно тыкати навчалных і бадательскых активностей в области русиньского языка і культуры, главно сполупраці при організованю міджі-народной літнєй школы русиньского языка і культуры і выміны публикацій. Одповідныма особами той сполраці будуть проф. Др. Павел Роберт Магочій, „FRSC“, ведучій катедры україністичных штудій Торонтської універзити і доц. ПгДр. Анна Плішкова, ПгД., директорка Інштитуту русиньского языка і культуры ПУ, котры тыж были притомны на рокованю. Підписанєм референдуму о сполупраці едновременно ся одкрыє простор і про ідентіфікацію можной сполупраці міджі тыма інштитуціями і в далшых областях.

(Продовжіня на 4. стор.)

Tab. 10 Obyvatelstvo SR podľa národnosti – sčítanie 2011, 2001, 1991

Bývajúce obyvateľstvo (podľa TP)	Slovenská republika					
	2011		2001		1991	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
spolu	5 397 036	100,0	5 379 455	100,0	5 274 335	100,0
Národnosť						
slovenská	4 352 775	80,7	4 614 854	85,8	4 519 328	85,7
maďarská	458 467	8,5	520 528	9,7	567 296	10,8
rómska	105 738	2,0	89 920	1,7	75 802	1,4
česká	30 367	0,6	44 620	0,8	52 884	1,0
rusínska	33 482	0,6	24 201	0,4	17 197	0,3
ukrajinská	7 430	0,1	10 814	0,2	13 281	0,3
nemecká	4 690	0,1	5 405	0,1	5 414	0,1
poľská	3 084	0,1	2 602	0,0	2 659	0,1
chorvátska	1 022	0,0	890	0,0	x	x
srbská	698	0,0	434	0,0	x	x
ruská	1 997	0,0	1 590	0,0	1 389	0,0
židovská	631	0,0	218	0,0	134	0,0
moravská	3 286	0,1	2 348	0,0	6 037	0,1
bulharská	1 051	0,0	1 179	0,0	1 400	0,0
ostatné	9 825	0,2	5 350	0,1	2 732	0,1
nezistené	382 493	7,0	54 502	1,0	8 782	0,2

TP – trvalý pobyt
x – zápis nie je možný z logických dôvodov

Іднаня о учебниках народностных меншын...

... ся одбыло 25. октября 2012 на Уряді влады СР (УВ СР) у Братіславі, на основі позваня директора одбору народностной політики Ладіслава Буковского. На засіданю предтавителів видавательскых народностных учебників привітав уповноважений у ділах народностных меншын УВ СР Ласло Надь, ведно з котрым з боку уряду были притомны і ёго працюванци, а то Ілдіко Мічухова і Петро Крайняк, мол. Выдавателя русиньскых учебників заступав Александер Зозуляк, одповідный редактор дотеперішніх выданных учебників од року 1994.

Слово было дане вшыткым притомным, котры ся могли высловити о проблемах при приправі і выдаваню тых учебників, причім увага была зосереджена на выданя учебників іщі на тот школьскый рік, а то до кінця 2012 року, в чім обіцяв помочи зо своєю позиціі уповноважений Л. Надь. Але як всягды, так і в области школства не є достаток фінанцій, зато великы ілузії сі не мож робити. Зо штирех пропонуваных русиньскых учебників кібы до кінця рока міг выйти ходем **Робочій зошыт про 2. класу ОШ з навчалным языком**

русиньскым і навчанєм русиньского языка автора Мерека Гая. Але ці выйде, то укажуть найближшы дні, бо рукопис учебника, два позитівны рецензії і выслов автора к рецензіям і приправі книжки были посланы на Міністерство школства, науки, выскуму і шпорту СР, але одповідь пришла негатівна, же текст учебника не перейшов выберовым процесом, хоць дотеперь русиньскы учебники мали выняток од участи у тім процесі, бо дотеперь є лем еден выдаватель русиньскых учебників, а то Русин і Народны новинкы. Але кідь урядници не хочуть дашто схвалити або фінанчно підпорити, та векшынов все глядають можности не як учебник выдати, але не выдати, а то подля пословиці: „Баба з воза, возови легше“. Но а потім ся глядають перешкоды, як книжку не выдати, „або выдати“, а то є дость шпекулатівна позиція.

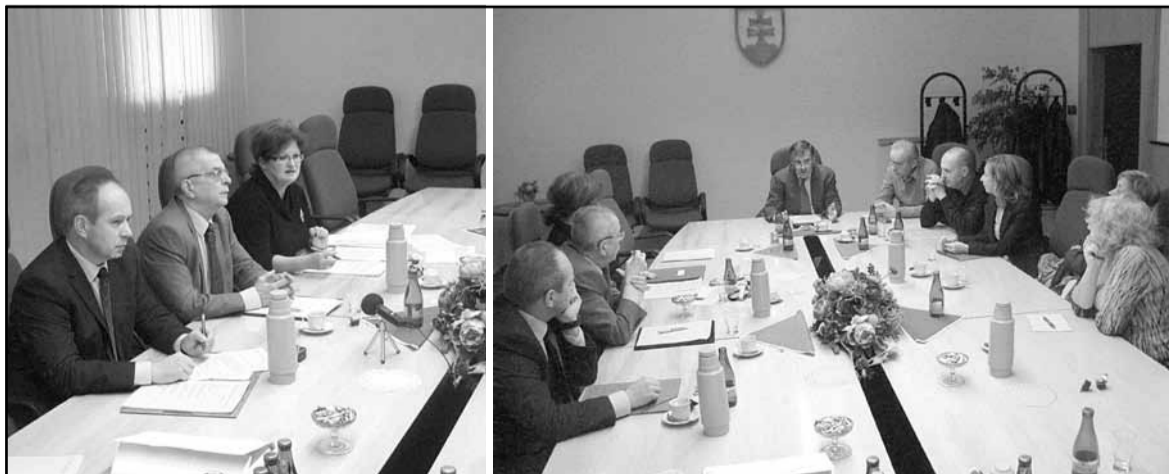
Треба вірити, же на основі снажіня окремых видавательств народностных учебників і обіцяной підпоры з боку уряду уповноваженого в ділах народностных меншын ся до кінця 2012 року іщі подарить выдати і остатні напланованы в році 2012 русиньскы учебники.

– аз –

Tab. 11 Obyvatelstvo SR podľa materinského jazyka – SODB 2011, 2001

Bývajúce obyvateľstvo (podľa TP)	Slovenská republika			
	2011		2001	
	abs.	v %	abs.	v %
spolu	5 397 036	100,0	5 379 455	100,0
Materinský jazyk				
slovenský	4 240 453	78,6	4 512 217	83,9
maďarský	508 714	9,4	572 929	10,7
rómsky	122 518	2,3	99 448	1,8
rusínsky	55 469	1,0	54 907	1,0
ukrajinský	5 689	0,1	7 879	0,2
český	35 216	0,7	48 201	0,9
nemecký	5 186	0,1	6 343	0,1
poľský	3 119	0,1	2 731	0,1
chorvátsky	1 234	0,0	988	0,0
jjidiš	460	0,0	17	0,0
bulharský	132	0,0	1 004	0,0
ostatné	13 585	0,3	6 735	0,1
nezistený	405 261	7,5	66 056	1,2

TP – trvalý pobyt

• *Стріча представителів Уряду влады СР: (зліва) директора одбору народностной політики ПгДр. Ладіслава Буковского, уповноваженого у ділах народностных меншын ПгДр. Ласла Надя і Мгр. Ілдіко Мічуховой, одповідной за народностне школство уряду уповноваженого • Цілковий погляд на часть участників зо споминаняма функціонерам і видавателями учебників про народностны меншынны.*

Výsledky ščítania obyvateľstva v roku 2011

okres / obec	spolu	slovenská	rusínska	ukrajinská	podiel
okres Bardejov - 14 obcí					
Becherov	279	101	117	14	41,94%
Beloveža	829	614	198	4	23,88%
Hutka	83	54	22	2	26,51%
Chmeľová	398	177	185	21	46,48%
Jedlinka	77	51	24	1	31,17%
Lipová	84	48	21	0	25,00%
Livov	87	69	18	0	20,69%
Mikulášová	140	81	50	4	35,71%
Nižná Polianka	257	152	87	8	33,85%
Ondavka	22	9	11	0	50,00%
Ortuťová	168	105	57	1	33,93%
Šarišské Čierne	308	206	79	10	25,65%
Vyšná Polianka	108	45	53	4	49,07%
Vyšný Tvarožec	117	55	57	0	48,72%
okres Humenné - 10 obcí					
Maškovce	52	39	11	2	21,15%
Nechválova Polianka	105	45	56	3	53,33%
Prituľany	63	24	35	1	55,56%
Rohožník	39	27	11	1	28,21%
Rokyto pri Humennom	307	180	106	4	34,53%
Ruská Kajňa	111	74	32	2	28,83%
Ruská Poruba	248	65	174	1	70,16%
Vyšná Jablonka	65	22	36	3	55,38%
Závada	72	2	62	6	86,11%
Zubné	364	257	88	5	24,18%
okres Levoča - 1 obec					
Torisky	354	209	129	0	36,44%
okres Medzilaborce - 22 obcí					
Čabalovce	358	166	113	8	31,56%
Čabiny	391	121	219	13	56,01%
Čertižné	375	113	240	6	64,00%
Habura	471	110	316	23	67,09%
Kalinov	292	97	188	4	64,38%
Krásny Brod	459	136	259	10	56,43%
Medzilaborce	6 809	2 560	2 419	210	35,53%
Ňagov	436	157	245	1	56,19%
Oľka	320	136	166	2	51,88%
Oľšinkov	35	13	16	6	45,71%
Palota	185	43	94	3	50,81%
Radvaň nad Laborcom	585	372	165	4	28,21%
Repejov	143	54	73	1	51,05%
Rokytovec	200	43	140	6	70,00%
Roškovce	194	75	114	0	58,76%
Sukov	136	54	66	8	48,53%
Svetlice	118	70	37	0	31,36%
Valentovce	44	18	23	1	52,27%
Volica	320	154	150	1	46,88%
Výrava	172	84	81	2	47,09%
Zbojné	171	98	70	1	40,94%
Zbudská Belá	131	41	75	4	57,25%
okres Sabinov - 1 obec					
Bajerovce	306	145	153	1	50,00%
okres Snina - 19 obcí					
Brezovec	49	25	15	0	30,61%
Čukalovce	158	58	85	11	53,80%
Dúbrava	240	158	65	9	27,08%
Hostovice	295	137	86	7	29,15%
Kalná Roztoka	562	292	214	6	38,08%
Klenová	522	263	233	9	44,64%
Kolbasov	90	56	33	0	36,67%
Nová Sedlica	287	163	91	15	31,71%
Osadné	189	106	80	0	42,33%
Parihuzovce	33	23	7	1	21,21%
Pčoliné	582	300	243	15	41,75%
Príslop	58	33	22	0	37,93%
Runina	85	10	69	6	81,18%
Ruská Volová	111	22	84	1	75,68%
Ruský Potok	134	62	69	2	51,49%
Topoľa	161	79	55	3	34,16%
Ublá	808	485	223	60	27,60%
Ulič	932	476	294	21	31,55%
Zboj	387	231	123	11	31,78%
okres Stará Ľubovňa - 10 obcí					
Čirč	1 240	581	547	4	44,11%
Jarabina	881	336	369	73	41,88%
Kamienka	1 394	748	528	8	37,88%
Kyjov	729	326	166	2	22,77%
Matysová	72	53	17	0	23,61%
Obručné	41	2	38	0	92,68%
Obručné	41	2	38	0	92,68%
Ruská Voľa nad Popradom	99	45	52	1	52,53%
Starina	47	33	13	0	27,66%
Strážany	201	127	57	0	28,36%
Údol	406	182	185	23	45,57%
okres Stropkov - 13 obcí					
Bystrá	30	13	16	0	53,33%
Gribov	207	153	42	0	20,29%
Havaj	406	223	170	5	41,87%
Jakušovce	47	25	19	1	40,43%
Korunková	77	48	22	0	28,57%
Kožuchovce	69	49	17	0	24,64%
Malá Poľana	113	46	62	0	54,87%
Miková	157	55	63	1	40,13%
Potôčky	60	27	32	0	53,33%
Staškovec	255	173	62	2	24,31%
Varechovce	180	115	62	1	34,44%
Vladiča	65	32	25	0	38,46%
Vojtovce	114	70	30	6	26,32%
okres Svidník - 32 obcí					
Belejovce	23	7	16	0	69,57%
Bodružal	59	29	12	0	20,34%
Cigla	108	59	37	2	34,26%
Dobroslava	34	16	14	1	41,18%
Dubová	229	97	99	6	43,23%
Havranec	12	8	4	0	33,33%
Hunkovce	336	214	108	0	32,14%
Jurkova Voľa	83	40	32	2	38,55%
Kečkovce	225	84	53	4	23,56%
Korejovce	64	48	13	1	20,31%
Krajná Bystrá	384	209	132	1	34,38%
Krajná Porúbka	55	14	38	0	69,09%
Krajné Čierne	82	47	25	3	30,49%
Kurimka	364	217	118	7	32,42%
Medvedie	51	21	28	0	54,90%
Miroľa	72	31	37	0	51,39%
Nižná Jedľová	90	31	40	5	44,44%
Nižná Pisaná	92	62	24	4	26,09%
Nižný Komárnik	181	68	46	1	25,41%
Nižný Mirošov	246	150	70	12	28,46%
Nižný Orlík	286	170	91	16	31,82%
Pstriná	60	12	46	0	76,67%
Rovné	493	323	114	4	23,12%
Svidnička	141	104	31	0	21,99%
Šarbov	14	4	10	0	71,43%
Vagríneč	130	67	58	0	44,62%
Vápeník	41	23	15	0	36,59%
Vyšná Jedľová	198	103	80	4	40,40%
Vyšná Pisaná	76	30	45	0	59,21%
Vyšný Komárnik	75	47	26	0	34,67%
Vyšný Mirošov	579	265	206	13	35,58%
Vyšný Orlík	379	213	100	17	26,39%
okres Gelnica - 1 obec					
Závadka	606	433	124	9	20,46%
okres Sobrance - 1 obec					
Ruský Hrabovec	327	196	110	3	33,64%

Záver z rokovania dňa 13. 10. 2012 v Prešove

Prítomní predstavitelia rusínskych občianskych združení sa dohodli, že **1. decembra 2012 sa zvolá a uskutoční rokovanie za Okrúhlym stolom so zástupcami všetkých rusínskych občianskych združení a inštitúcií, na ktorom sa prečítajú všetky návrhy a pripomienky.** Nakoniec bude vytvorený redakčný kolektív, ktorý spracuje konečné znenie Programového dokumentu pre ďalšie smerovanie činnosti slovenských Rusínov (až do nového sčítania ľudu v roku 2021).

Po spracovaní spoločného Programového dokumentu, tento jednotlivé občianske združenia a organizácie rozpracujú na svoje podmienky. **Tento Programový dokument, ktorý bude schválený Okrúhlym stolom, ma za hlavný cieľ zjednotiť rusínske národné obrodenie na Slovensku.**

Námety na riešenie situácie v rusínskom hnutí na Slovensku

(Dokončenie z 1. strany)

12. Projekty – dohodnúť s ÚV SR, aby boli zamerané nielen na kultúrne aktivity, ale aj na ostatnú činnosť ako sú konferencie, odborné semináre, významné výročia rusínskych osobností, odhaľovanie pamätných tabulí, tematické besedy, réžiu organizácií, letné tábory, letné školy rusínskeho jazyka a pod. Kritériom pri rozdeľovaní finančných prostriedkov z Úradu vlády SR malo by byť skutočné poznanie potrieb a súčasných priorit každej národnostnej menšiny, podľa argumentmi podloženej a spracovanej analýzy. **Pozbaviť sa doterajšej praxe, že finančné prostriedky sa prideľujú mechanicky, čo neodzrkadľuje záujmy a potreby národnostných menšín.** Podmienky ako aj skutočná situácia nie je rovnaká, každá národnostná menšina má svoje špecifika.

13. Navrhnuť ÚV SR zjednodušenie administratívy súvisiacej s podávaním Projektov a **trvať na tom, aby bol prijatý Zákon o národnostných menšinách a Zákon o financovaní NM.**

14. OBNOVIŤ okresné organizácie Rusínskej obrody na Slovensku (ROS), ktoré by úzko spolupracovali s MO ROS, okresnými úradmi i ostatnými inštitúciami a zariadeniami na úrovni okresov. Ich realizácia by sa zamerala na plnenie uznesenia Snemu a Programového vyhlásenia ROS v rámci okresu. Členmi výboru Okresnej organizácie by boli zástupcovia MO a aktivisti – členovia rusínskej organizácie. V tomto zmysle vrátiť sa k pôvodnému uzneseniu z 1. Snemu ROS.

15. Pri označení obcí v plnej miere uplatniť existujúci zákon o označovaní obcí na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Taktiež vyriešiť spôsob premenovania ukrajinských nápisov, ktoré sú uvedené na pamätných tabulách, pomníkoch našim rusínskym významným osobnostiam.

16. **Bezpodmienečne dojednať s mestom Prešov a Gréckokatolíckym arcibiskupským úradom (GAÚ) premiestnenie pomníka A. Duchnoviča do centra Prešova (návrh – do parku, ktorý sa nachádza v centre mesta).** Chyby minulosti sa už dávno napravili v podobných prípadoch (viď sochy R. Štefánika a pod.)

17. Dopracovať účel alebo plán akcie Kremenec – doposiaľ má črty politického charakteru, posledná výzva je toho svedectvom.

18. Požiadat' VÚC Prešov a Košice o zmapovanie súčasného sociálno-ekonomického stavu obyvateľov týchto regiónov, v ktorých žijú aj Rusíni a informovať sa či je spracovaný nejaký návrh na ekonomický rozvoj východného Slovenska. Tieto úlohy by sa mal ujať splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny. Zmapovanie by sa malo týkať všetkých úsekov života občanov ako sú: zamestnanosť, obchodná sieť, rozvoj školstva, kultúry, doprava, občianska vybavenosť, život seniorov, úsek poľnohospodársky a pod. Riešenie spoločensko-ekonomickej situácie života regiónov východného Slovenska je prvoradá úloha súčasnosti a táto požiadavka by mala od nás byť uplatnená bezodkladne a ihneď. Od urýchleného riešenie existencie obyvateľov východného Slovenska, najmä regiónov, v ktorých žije obyvateľstvo národnostných menšín, závisí aj skvalitnenie celkového duchovného života obyvateľov.

19. Prostredníctvom vlády SR ako aj zástupcov Vatikánu na Slovensku upozorniť GAÚ na skutočnosti, ktoré spôsobujú odnárodňovanie Rusínov aj tým, že sa neuplatňujú na rusínskych obciach závery II. Vatikánskeho koncilu z roku 1962. **Spracovať ďalší postup smerujúci k odstráneniu slovakizácie Rusínov, do tohto procesu zapojiť veriacich, kurátorov a miestnych duchovných rusínskej orientácie.**

20. Zachovať vydávanie rusínskych periodík: NARODNY NOVYNKY, RUSYN a INFORUSYN, skvalitniť ich obsahovú náplň. Treba si uvedomiť, že ako televízia, rozhlas tak aj tlač by mali byť hlavným a najsilnejším propagátorom v obrodzovacom procese Rusínov. Bez ich účinnosti nám nepomôže ani najlepšia programová náplň. Noviny by mali byť významným zdrojom informácií o živote i dianí Rusínov, ale poskytovať aj potrebný priestor pre formovanie názorov, musia byť i prostriedkom pre výchovu a osvetu nášho obyvateľstva. Treba zvýšiť ich aktuálnosť s cieľom, aby zaujali a oslovili čím viac Rusínov. V našich novinách takmer absen-

tujú informácie o tom, ako žijú ľudia v rusínskych obciach, čo ich trápi, aké problémy riešia a pod. Viac ako doposiaľ treba písať o našich buditeľoch a významných osobnostiach. **V novinách by sa v žiadnom prípade nemali riešiť vnútroorganizačné problémy.** Tie patria na pôdu riadne zvolených orgánov ROS, ako je Snem, KV a VV ROS. Sú to otázky na diskusiu, ale nie v novinách. Naše noviny by mali reagovať aj na prešľapy inej tlače, ktorá nesprávne prezentuje rusínskych predstaviteľov ako národnosti slovenskej alebo českej (napr. prípad A. Warhola). Malo propagujeme sami seba, ako napríklad také osobnosti akými boli prof. Baluďanský, J. Gaganec, alebo súčasné osobnosti, ako napr. Š. Ladižinský, J. Jakubisko a mnoho ďalších. Problém vidím aj v angažovanosti redaktorov (či už v Novom žití či ukrajinskom vysielaní je viditeľný kvalitatívny rozdiel v prejave), v našom prípade sa zanedbáva profesionalita redaktorov. **Nemáme ani jedného kvalifikovaného redaktora, ktorý by bol angažovaný za rusínsku vec.** Pokiaľ samotnému redaktorovi chýba vlastné národné presvedčenie, cit, všeobecný prehľad o histórii svojho národa, ako aj hrdosť, že môže slúžiť svojim ľuďom, potom výsledky sú chabé a noviny či rozhlasové vysielanie stráca silu a svoje poslanie vôbec. Každý redaktor by mal mať okruh spolupracovníkov a poradný orgán v podobe redakčnej rady. **Zachovávať presnú periodicitu našich vydaní, lebo zanedbávanie periodicity sa negatívne prejavuje v záujme čitateľov.** Som tej mienky, že sme úsek tlače a vôbec masovokomunikačné prostriedky veľmi zanedbali. Žiadna redakcia Slovenského rozhlasu v hlavných správach nezaraďuje spevy ako v prípade rusínskeho vysielania, kde je viac prespievaných slov ako hovorených. **Mám dojem, že redaktori sa snažia čím skôr vyčerpať vysielací čas a mnohokrát im nezáleží na obsahu relácie.** Hudba a spevy sú v dostatočnej miere vysielané v špecifických reláciách určených pre tento druh.

Napriek tomu, že sú požiadavky, aby sa finančné prostriedky na rusínsku tlač zvýšili, faktom je, že ak spočítame rozpočtové položky jednotlivých periodík, tak prichádzame k záveru, že tieto financie nevhodne využívame a celkové čerpanie nezodpovedá súčasným potrebám procesu národného obrodzenia.

21. Chýba nám prehľad či evidencia schopných Rusínov s vysokoškolským vzdelaním, ktorí by boli ochotní pracovať v oblasti šírenia rusínskej kultúry (napr. Ilkanin, Ilečko, Roháľová a pod.). Treba ich zapojiť do činnosti na ústredných, krajských a okresných orgánoch.

22. **Terajšie Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku pretransformovať na pobočku Múzea rusínskej kultúry v Prešove so zameraním na odbor národopisu a ľudovej architektúry.** Prostredníctvom MK SR, SNM a za pomoci vládného splnomocnenca pre národnostné menšiny doriešiť dlhotrvajúci problém Múzea ukrajinskej kultúry (MUK) vo Svidníku, lebo jeho vedenie aj naďalej praktizuje ukrajinizáciu Rusínov (z doby pred rokom 1989 podľa uznesenia ÚV KSS z 28. júna 1952). **Rusínsku národnosť neuznáva a rusínske exponáty v tomto múzeu predstavujú návštevníkom ako ukrajinské a tým sa degraduje rusínske kultúrne dedičstvo.**

23. Presadiť, aby ZRUS nezasahoval do rusínskej kultúry a aby v rusínskych obciach neorganizoval akcie ukrajinského charakteru (napríklad „Choroňme svoju kolysku“, „Festyval dramy i chudožného slova im. A. Duchnoviča“, ako aj folklórne slávnosti v niektorých rusínskych obciach a pod.) Tento vlečúci sa problém možno doriešiť aj prostredníctvom dotlačného systému z ÚV SR, ktorý by sa mal poskytovať ako účelová dotácia pre príslušnú NM s rešpektovaním výsledkov sčítania ľudu.

24. Nedovoliť, aby doteraz dosiahnuté výsledky v rusínskom hnutí boli narušované, ako napríklad zavedenie ukrajinskej reči v DAD, spojenie relácie Hráme jubilantom a pod.

25. Neľúbi sa mi, že herci DAD sa zapájajú do relácií vysielaných v ukrajinskom jazyku. Taktiež doposiaľ sme nepresadili, aby PULS, ako aj DAD boli zatriedení do pôsobnosti MK SR aj napriek tomu, že Rada vlády SR pre NM požiadavku uplatnila na MK SR.

26. Presadiť, aby na bývalom Osvetovom ústave kultúry pracoval aj zástupca Rusínov.

27. Na SAV nie je oddelenie pre rusínsku kultúru, no na druhej strane v SAV pracujú členovia ukrajinskej orientácie.

28. Bolo by prínosom, ak by pre rusínske národné obrodzenie pri rusínskych občianskych združeniach (OZ) boli vytvorené komisie (resp. poveriť konkrétnych členov zodpovednosťou za uvedené úseky), napr. rozvoj školstva, médií, kultúry, cirkevnej problematiky a pod.

29. Pozornosť v rusínskom národnom obrodzení venovať aj tým okresom a mestám, ktoré doposiaľ boli mimo pozornosti rusínskych organizácií (Poprad, Michalovce, Sp. N. Ves, Sobrance a tiež nezabúdať hľadať rusínskych aktivistov v tých okresoch, v ktorých pri poslednom sčítaní obyvateľstva sa občania prihlásili k rusínskej národnosti. Mal by sa tam dostať redaktor rusínskeho vysielania aj našich periodík). Mimoriadnu pozornosť venovať mestu Bratislava, pretože pri poslednom sčítaní obyvateľov výsledky v tomto meste sú veľmi priaznivé.

30. Upozorniť vládnych predstaviteľov, že aj občania SR rusínskej národnosti žijúci v iných krajinách si zaslúžia takú pozornosť ako aj občania slovenskej národnosti pochádzajúcich zo Slovenska. Dom zahraničných Slovákov v Bratislave by sa mal premenovať na Dom zahraničných občanov Slovenska. Nepovažujem za demokratický prejav, ak sa naši vládni predstavitelia dištancujú od Rusínov žijúcich v rôznych štátoch.

31. **Odstrániť z našej praxe nesprávne návyky minulosti, ako sú podozrievania, závisť, ohovárania bez faktov a plne uplatňovať demokratické princípy a slobodu prejavu v zmysle našej Ústavy.**

Moje NÁVRHY považujte za podnet na spracovanie dlhodobého programového dokumentu pre rusínske národné obrodzenie aj so zameraním na ďalšie sčítanie ľudu. V prvom rade navrhujem v našej činnosti uplatňovať metódu kolektívneho rozhodovania a nič nezatajovať pred členskou základňou rusínskych občianskych združení.

Ivan BANDURIČ, Bardejov, október 2012

(Uverejňujeme v slovenskom origináli, aby pri preklade nedošlo k nejakým menším nezrovnalostiam, ale hlavne, aby tento materiál si mohli prečítať kompetentní funkcionári štátneho a vládneho aparátu SR.)

Підписання меморандума о сполупраці

(Закінчення з 1. стор.)

В рамках одборної частини програму ректор ПУ проф. Матлович виступив зо своєю лекцією на території катедри географії о сучаснім ставі словенської географії. Ведно з РНДр. Кветославов Матловичовов, ПгД. із катедри географії і регіонального розвоја ФГПН ПУ, приправили і лекцію а модервану діскусію на актуалну тему „The Roma Minority in Slovakia – a Geographical Perspective“ (Ромска меншына на Словенську і географічны перспектывы) і абсолвовали одборну екскурзію заміряну на мултікультуралный характер міського організму Торонта під веджінём проф. Маґочія, доц. Плішковой і ПгДр. Кветославы Копоровой із Іштитуту русиньского языка і культуры ПУ в рамках 2-тыжднёвой одборной стажі (21. 10. – 4. 11. 2012) заміряной на штудії цінного джерелного матеріялу зо сфери русиністики, котрым діспонує Торонтська універзіта у своїй спеціалізованій і найвекшій у світі Книжніці карпаторусиністики, довготырвало і цілено будованой проф. П. Р. Маґочіём.

Здобытый богаты штудійный матеріял стане ся вызнамным помічником при реалізації окремых дісціплін штудійного предмету Русинький язык і література на Пряшівській універзіті в Пряшові.

-ап-

НАРОДНЫ НОВИНКИ

Prešov, SR. Tel.: 0905 470 884. Регістрацне ч. EV 327/08, МІС 49 438. Предплатне на рік € 8,50 €. Оpubлікованы погляды дописователів не мусять быти згодні з поглядами редакції.

Адреса новинок на интернеті: www.rusynacademy.sk, <http://narodny-novynky.presov.sk>, E-mail: rusyn@stonline.sk

Rusín a Ludové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
D+2
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2